

Máma Fína vypráví, jak to kdysi bylo...

HORKO NA POUŠTI

Ten den bylo velké vedro. Slunce žhnulo. Vzduch se úplně tetelil.

Horké ovzduší v Africe tohle umí. Naše rodina tenkrát žila na Kalahari. Kalahari je poušť. Samý písek a kameny. Sem tam trs trávy nebo keř. A sucho. Hrozná sucho. Už dlouho nepadla ani kapička. Zem měla žízeň.

Polehávali jsme zrovna ve stínu

trnitého akátu. Někteří si hráli na písku opodál. Stavěli si tunely. Taky ráda stavím tunely. Vlastně my všichni.

PŮPLACH

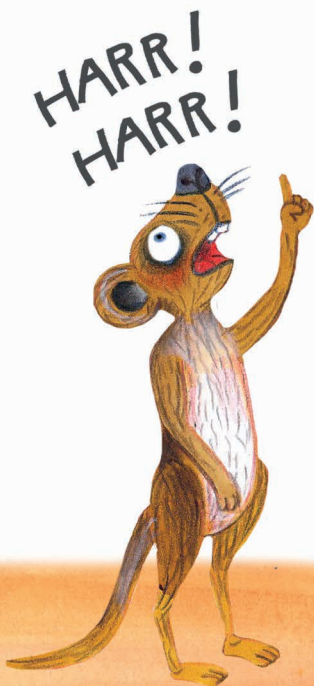
Vtom na modrém nebi zakroužil pták. Dravec. Asi orel. Možná sup. Nebo orlosup.

„Harr! Harr!“ ozvala se stráž. Všichni jsme se honem běželi schovat. S dravci není radno si zahrávat. Naše skrýš naštěstí nebyla daleko. Mému kamarádovi se ale nechtělo. S úprkem otáel.

Nespokojeně jsem se po něm ohlédla.

„Rychle!“ pobízela nás babička.

„Harr!“ strčil do mě zezadu strážný.

Vkutálela jsem se dovnitř. Kamarád naštěstí hned za mnou. Seděli jsme potmě, ani jsme nedutali. Bylo nás asi třicet. Vždycky jsme byli velká rodina.

NIKDO NA ŮBZŮRU

Špicovala jsem uši, ale zvenku se nic neozývalo. Tedy nic podezřelého. Jen sarančata a cvrčci. Ti nadělají rámusu! Dva strážci vykukovali bočními vchody. Jeden vystrčil hlavu a pak i celé tělo. Postavil se a opatrně se rozhlédl. „Uí,“ poznamenal nakonec a vyšplhal na velký kámen. Tam zaujal vzpřímenou polohu a bedlivě sledoval okolí. Znovu jsme se vydali ven. Se strážcem jsme byli v bezpečí. Dospěli se na hlídce střídají. Bývá jich v pozoru i několik najednou. Spatří-li hrozbu, křiknou a zachrání nás.

HLAD

Dostala jsem hlad. Můj kamarád asi taky. Zamířili jsme k blízkému skalisku. Hledali jsme brouky. A byli tam! Mňam. Rozutíkávali se na všechny strany. Ale neunikli nám. Kamarád dokonce ulovil saranče.

„Dej mi aspoň kousnout,“ škemrala jsem.

„Nedám,“ obrátil se ke mně zády. Nechtěl se se mnou rozdělit. Byl to jeho křupavý pamlsek. Tak ať! Já jsem zase našla velkého černého červa.

„Chtěl bys, vid!“ mávala jsem s ním kamarádovi před nosem.

„Chtěl,“ přikývl.

„Ulov si sám,“ pískla jsem.

Taky jsem se nerozdělila. Slupla jsem červa sama. Ten byl!

VÝUKA

„Kní! Kní, kní!“ zaslechli jsme.

To jedna z chův svolávala mrňousky. Šli jsme se podívat blíž, co se děje. No jasně! Štír! Štír je dobrůtka. Ale sníst ho není jen tak.

Je to potvora, s kterou se musíte naučit zacházet.

Chůva obratně přidržela štíra tlapou. Pak mrňousům ukázala, jak ho omráčit. Nakonec mu opatrně ukousla ocásek. Ocásek štírů je totiž jedovatý. Dospělým nevádí, ale mrňousům by mohl ublížit. Teprve potom chůva malým dovolila štíra spořádat. Samozřejmě se o něj poprali.

⊕ SPALÝ DĚDA

Všichni se najedli tím, co poušť dala. Skoro celá naše rodina ležela na písku a odpočívala. Občas se někdo převalil. Tu a tam se některý z nás podrbal. Jen děda vzpřímeně seděl. Úplně bez hnutí. Velké kulaté oči upíral do dálky. Brzy se mu však začaly

klížit. Proč si nelehne? Nemá přece službu na stráži.

Sledovala jsem, jak zívá. Taky jsem zívla. I mně se chtělo spát.

Ale pozorovat dědu, jak se mu naklání hlava, bylo zábavné.

Několikrát se málem skulil na zem. Ale vždycky sebou trhl, a to ho probralo.

NEPŘÍTEL

Odpolední pohoda netrvala dlouho. Opět se ozvalo poplašné znamení.

„Hva! Hva! Haú! Haúúú!“
křičel strážce.

Na oblohu se nikdo ani nepodíval. Podle signálu jsme věděli, že nebezpečí je na zemi. Nebyl to pták. Nebyl to had. Nebyl to štír. Ostatně, ten by nám větším ani neublížil.

„Haú!“

Hyena, došlo mi. To už všichni byli na nohou. A se zvednutými ocásky se dali na útěk. Rozběhla jsem se. Vchody do podzemního úkrytu ale byly tentokrát daleko. Putování za potravou nás odvedlo dál, než jsme mysleli.

VŠICHNI ZA JEDNĚM

Hyena se blížila. Už jsem viděla její vztyčené uši. Z ostrých zubů šel strach. Bylo nám jasné, že do podzemních nor nedoběhneme. Táta tedy zvolil jinou taktiku. Začal divoce hrabat. Písek vyhazoval do výšky a nadskakoval. To je ono! Takhle nepřítel zmatneme. Okamžitě jsme tátu napodobili. Hyena se zastavila. Zavěťřila. Ale na ústup se nedala.

Semkli jsme se do těsného hloučku. Stáli jsme na zadních. Jeden

vedle druhého. Chlupy naježené, abychom vypadali mohutnější. Zuby vyceněné, aby bylo vidět, že se máme čím bránit.

„Hau! Hau! Hau! Hau!“ zuřivě jsme poštekávali. „Hau! Hau! Zmiz!“

Hyena se nakonec otočila a odešla. Byli jsme zachráněni.

NOVÍ SROUZENCI

Popoběhli jsme blíž k domovu. Jistota je jistota. Slunce ještě hrálo, ale už nepálilo. Na obloze nekroužil žádný pták. Poblíž neslídila ani hyena, ani pouštní lev. A strážce stál na zadních a hlídal. Hlavou otáčel sem a tam.

Máma se rozhodla vyvést ven mimina. Nejmladší členy rodiny. Dva kluky a dvě holky. Bylo jim právě čtrnáct dní. Ještě se sotva batolili. Ale začínali vidět. A štěbetali jako ptáčata.

„Ham! Mám hlad! Ham!“

Jenže máma už čekala další děti. Proto čtyřčata předala chůvám. Aby je nakojily a staraly se o ně. Zase nás bylo víc. Až malí povyrostou, bude legrace, těšila jsem se.

DLOUHÉ STÍNY

Slunce klesalo z nebe dolů. Málem už se dotýkalo písku pouště. Tenhle čas mám ráda. Stíny jsou dlouhé. I můj stín je dlouhý. Připadám si pak velká. Mnohem větší než ve skutečnosti. Jako bych byla nějaký vysokánský tvor s dlouhýma nohama a s dlouhým krkem.

Babička říkala, že takoví ohromní tvorové opravdu žijí. Prý kousek odtud. Tam, kde končí poušť. Není tam tolik písku, zato víc trávy. A stromy, které dávají stín. Tomu území se říká savana.

Rozhodla jsem se. Až vyrostu, zvednu ocásek do výšky a poběžím se tam podívat.

„Poběžím s tebou,“ tvrdil můj kamarád. Věřila jsem mu. Taky měl rád svůj dlouhý stín. Pokaždé se ho snažil dohnat.

„Počkej! Stůj!“ volal na něj. Ale ať dělal, co dělal, jeho stín byl rychlejší.

DOMOV V PODZEMÍ

Když padá tma, je čas zalézt do skrýše. Náš podzemní byt byl obrovský. Měl spousty pokojů spojených chodbami a chodbičkami. Původně tu žily zemní veverky. Když se

odstěhovaly jinam, zabydleli jsme se tu my.

A jak se naše rodina rozrůstala, museli jsme přistavovat.

Neustále jsme úkryt zvětšovali. Chodby jsme propojovali novými tunely. Přidělávali jsme další východy. Taky tajné únikové cesty.

Někdo by u nás doma možná i zabloudil.

HRA NA SCHOVÁVANOU

Jednou jsem v naší noře zabloudila dokonce i já. Při hře na schovávanou jsem se tak dobře schovala, že jsem se nemohla najít.

„Kde jste kdo? Haló!“ volala jsem.

„Já jsem tady! A kde jsi ty?“ odpověděl kamarád.

Stál ve vedlejší chodbičce. A našel mě cobydup.

„To neplatí,“ zlobili se ostatní. „Ty ses nechala najít schválně.“

„Nene. Já jsem se bála,“ přiznala jsem.

Ale většinou jsme se v noře cítili v bezpečí. Nemohl na nás ani pták, ani šelma, ani had. No, had asi jo, připustila jsem. Ale jen ať to zkusí! Jeden k nám kdysi vlezl a živý nevylezl.

CHLADNÉ RÁNO

Pod zemí je tma pořád. Ale na konci chodbičky, která vede na povrch, je vidět světlo.

Slastně jsem se protáhla. Světlo znamená, že už není noc, ale den. V noci bývá na poušti zima. Někdy i mráz. Ve dne se zase pořádně oteplí. Teď hurá ven!

Jeden po druhém jsme vylezli ze skrýše. Nemohli jsme se dočkat, až si na slunci prohřejeme kožičky. Nikdo z nás si nesedl. Stáli jsme na zadních a opírali jsme se ocasy o zem. Je to pohodlnější. Po chvíli nám začalo být tepleji. Načechraná srst nám zvolna přiléhala k tělu. Těšili jsme se na další krásný den.